

نقش تغذیه در سلامت

دهان و دندان

مولفان:

دکتر پرویز پدیسار

(دانشیار ارتودنسی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین)

سپیده حسامی

(کارشناسی ارشد تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی قزوین)

مهدی شکاری

(کارشناسی ارشد تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی قزوین)

دکتر حسین خادم حقیقیان

(استادیار تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی قزوین)

فاطمه افشارپور

(کارشناسی ارشد تغذیه، دانشگاه علوم پزشکی قزوین)

عنوان و نام پدیدآور	: نقش تغذیه در سلامت دهان و دندان/ مولفان پرویز پدیسار، [و دیگران].
مشخصات نشر	: قزوین: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۴ص:، مصور، جدول، نمودار.
شابک	: 978-600-6760-38-4
وضعیت فهرست نویسی	: فبا
یادداشت	: مولفان پرویز پدیسار، حسین خادم‌حقیقیان، فاطمه افشارپور، سپیده حسامی، مهدی شکاری.
موضوع	: تغذیه و سلامت دندان
موضوع	: Nutrition and dental health
موضوع	: دهان -- بیماری‌ها -- تأثیر تغذیه
موضوع	: Mouth -- Diseases -- Nutritional aspects
موضوع	: سلامتی -- تأثیر تغذیه
موضوع	: Health -- Nutritional aspects
شناسه اف‌ده	: پدیسار، پرویز، ۱۳۴۱-
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان قزوین
رده بندی کنگره	: RKT۸۱/ن۷ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۶۱۷/۶۰
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۸۸۷۱

قزوین: بلوار شهید بهشتی - خیابان توحید - کوچه مودت معاونت تحقیقات و فناوری
تلفن: ۳۳۲۳۹۲۵۱ - ۰۲۶۶۰۰۰۰ ه.ه. ۰۹۱۲۳۸۱۶۰۹۷ مهندس شاپور رفیعی

انتشارات

دانشگاه علوم پزشکی قزوین

عنوان کتاب:

تألیف:

ناشر:

صفحه آرا:

چاپ:

شمارگان:

شابک:

قیمت:

نقش تغذیه در سلامت دهان و دندان

دکتر پرویز پدیسار، دکتر حسین خادم‌حقیقیان،

سپیده حسامی، فاطمه افشارپور، مهدی شکاری

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

محسن ساکتی

اول - بهار ۱۳۹۸

۵۰۰ نسخه

۹۷۸-۶۰۰-۶۷۶۰-۳۸-۴

۳۰۰۰۰۰ ریال

مقدمه

تکامل دندان‌های سیری در ماه دوم و سوم جنینی آغاز می‌شود و معدنی شدن آنها از ماه چهارم جنینی تا دهه‌ی اول زندگی فرد ادامه دارد. مواد غذایی که جنین از بدن مادر دریافت می‌نماید، نقش مؤثری در شکل و تکامل ساختار دندان‌ها در مرحله قبل از رویش آنها دارد. تغذیه و رژیم غذایی در تمام مراحل تکامل، رشد و بقای دندان مؤثر است. پس از رویش دندان، تغذیه نقش مؤثر و مداومی در تکامل، رویش و معدنی شدن مینا و بقیه‌ی اجزای دندان دارد. آشامیدنی‌ها و تعداد وعده‌های غذایی با تاثیر بر بیماری میکروب‌های موجود در دهان، نقش مهمی را در تکامل دندان، لثه، نسوج و ساختار استخوانی محیط دهان و همچنین پیشگیری از انواع بیماری‌های دهان ایفا می‌کنند که عمدتاً این تاثیرات به سبب یک است. بیماری‌های دهان عمدتاً بعد از پوسیدگی دندان‌ها ایجاد می‌شوند. فقدان یک یا چند دندان و یا بی‌دندانی کامل در سنین بالای ۶۵ سال رایج است که این مشکل تاثیر بسزایی در تغذیه و این دسته از افراد دارد و علاوه بر آن باعث اختلال در رشد، تکامل، بقا و ساختار حفره دهانی می‌شود. کمبود ویتامین‌های ریبوفلاوین، فولات و مواد معدنی مثل روی و آهن در کاهش روند تکامل نسوج دهانی مؤثر است. کتاب حاضر مجموعه‌ای از موضوعات مربوط به تغذیه دهان و دندان می‌باشد که امید است همکاران شاغل در زمینه دهان، بهداشت عمومی، آموزش و پرورش و دانشمندان رشته‌های تغذیه / رژیم غذایی و دندانپزشکی از این مجموعه بهره‌مند شوند.

نویسندگان

بهار ۱۳۹۸

فهرست مطالب

فصل اول: تأثیر کیفیت رژیم غذایی و تغذیه بر وضعیت سلامت عمومی.....	۱۳
..... مقدمه	۱۳
..... اصطلاحات	۱۳
..... رژیم غذایی، فعالیت فیزیکی و بیماری مزمن	۱۵
..... بیش دریافت غذا و فعالیت بدنی ناکافی	۱۵
..... چاقی	۱۵
..... مقاومت - انسولین	۱۷
..... بیماری قلب و مروق	۱۷
..... چربی خون بالا	۱۷
..... فشار خون بالا	۱۸
..... سرطان	۱۸
..... کبد چرب غیر الکلی	۱۹
..... کمبود غذایی و بیماری‌ها	۱۹
..... سوءتغذیه پروتئین - انرژی	۱۹
..... کم خونی	۲۰
..... پوکی استخوان	۲۰
..... دستورالعمل‌های رژیمی برای سلامت بهینه	۲۱
..... بررسی اجمالی دستورالعمل‌های سازمان بهداشت آمریکا	۲۱
..... دستورالعمل‌های عمومی	۲۲
..... دستورالعمل‌های الگوهای غذایی	۲۲
..... توصیه‌های دریافت مواد مغذی	۲۲
..... خلاصه	۲۳
فصل دوم: چاقی و بهداشت دهانی در طول عمر.....	۲۵
..... مقدمه	۲۵
..... ارتباط بین اضافه وزن / چاقی و بهداشت دهانی	۲۶

۲۸	عوامل محیطی مرتبط با چاقی و سلامت دهان
۲۹	تلاش بین رشته‌ای
۳۰	نقش OHCP ها در غربالگری وزن
۳۰	غربالگری برای اضافه وزن و چاقی
۳۲	آموزش و ارتقاء سلامت توسط OHCP ها
۳۳	مداخلات و منابع مدیریت وزن
۳۵	خلاصه
۳۷	فصل سوم: تأثیرات و روابط بین دارو، تغذیه و مکمل‌های غذایی بر بهداشت دهان و دندان ...
۳۷	مقدمه
۳۹	داروها و وضعیت کل تغذیه
۴۰	مکانیسم‌های تأثیر دارو بر مواد مغذی
۴۱	سوء جذب اولیه
۴۲	سوء جذب ثانویه
۴۲	متابولیسم مواد مغذی
۴۴	جذب مواد مغذی و متابولیسم در بیماران
۴۵	داروها و اشتها
۴۶	برهم کنش داروها با غذا و الکل
۴۷	داروهایی مؤثر در سلامت دهان و دندان
۴۷	خشکی دهان
۴۸	تغییر طعم و مزه
۴۹	موکوزیت / التهاب زبان
۵۰	مشکل در بلع غذا (دیسفاژی)
۵۱	هیپرپلازی لثه
۵۲	خلاصه
۵۳	فصل چهارم: تغذیه و التهاب دهان و دندان
۵۳	مقدمه
۵۳	تعاریف

سیستم ایمنی بدن و پاسخ ایمنی.....	۵۴
عفونت، التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن.....	۵۵
رابطه بین تغذیه، التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن.....	۵۶
تأثیر تغذیه بر سطح التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن.....	۵۶
سوء تغذیه، التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن.....	۵۷
سوء تغذیه انرژی-پروتئین.....	۵۷
سوء تغذیه انرژی-پروتئین و آنتی اکسیدان ها.....	۵۸
سوء تغذیه انرژی-پروتئین و پروتئین های فاز حاد.....	۶۰
تغذیه بیش از حد، التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن.....	۶۱
چربی اگزوزن: چربی، رژیم و اسیدهای چرب.....	۶۱
چربی درونزا: چربی بیش از حد بدن و چاقی.....	۶۲
تأثیر التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن در تغذیه.....	۶۵
اثر عفونت بر تغذیه.....	۶۶
رابطه بین التهاب، عملکرد سیستم ایمنی بدن و دهان و دندان.....	۶۸
تأثیر التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن در سلامت دهان و دندان.....	۶۸
تأثیر بهداشت دهان و دندان بر التهاب.....	۶۹
روابط متقابل میان تغذیه، التهاب و عملکرد سیستم ایمنی بدن و بهداشت دهان و دندان.....	۷۰
بیماری پریودنتال: تلاقی التهاب، سوء تغذیه و بیماری دهان و دندان.....	۷۰
التهاب، عملکرد سیستم ایمنی و بیماری های پریودنتال.....	۷۱
تغذیه و بیماری پریودنتال.....	۷۳
بیماری پریودنتال و ارتباط سیستمیک.....	۷۵
خلاصه.....	۷۷
فصل پنجم: ژنتیک و دندان.....	۷۹
مقدمه.....	۷۹
ژنومیکس.....	۸۱
نقش DNA.....	۸۲
ژن ها و بیان آنها.....	۸۳

۸۴	تغییرات DNA: تغییرات در تعداد و یاساختار کروموزوم
۸۵	تغییرات DNA: تغییرات توالی DNA
۸۶	تغییرات DNA: تغییرات در اپی ژنوم
۸۸	تغییرات ژنتیکی و عملکردی در سطح مولکولی
۹۲	تشخیص تغییرات در ژنوم
۹۲	سابقه خانوادگی
۹۳	آزمون ژنتیک
۹۳	کاربردهای مربوط به ژنومیک در بهداشت دهان و دندان
۹۴	ژنومیک
۹۶	فارماکوژنومیک
۹۸	ژنومیک تغذیه
۱۰۰	سم زدایی و کاربرد تن های نوزاد ژنتیک
۱۰۲	التهاب و کاربردهای آزمون بوتریژیک
۱۰۵	میکروبیوم دهان
۱۰۶	خلاصه
۱۰۷	فصل ششم: تغذیه و پوسیدگی دندان
۱۰۸	عوامل ایجاد کننده پوسیدگی دندان
۱۰۹	مواد غذایی کاربوژنیک
۱۱۰	مواد غذایی آنتی کاربوژنیک
۱۱۰	مواد غذایی کاربوآستاتیک
۱۱۲	جایگزین های قند
۱۱۳	گروه های در معرض خطر پوسیدگی دندان
۱۱۳	توصیه های برای پیشگیری از پوسیدگی های دندانی
۱۱۵	فصل هفتم: دیابت
۱۱۵	مقدمه
۱۱۷	طبقه بندی بالینی دیابت، علل و پاتوژن
۱۱۷	دیابت نوع ۱ (T1DM)

۱۱۸.....	دیابت نوع ۲ (T2DM).....
۱۱۹.....	دیابت حاملگی.....
۱۲۰.....	اشکال دیگر دیابت.....
۱۲۰.....	عوارض دهانی دیابت.....
۱۲۰.....	بیماری پر یودنتال.....
۱۲۳.....	پوسیدگی دندان.....
۱۲۴.....	خشکی دهان Xerostomia.....
۱۲۵.....	کاندیدیا.....
۱۲۷.....	علائم سوزش در دهان.....
۱۲۸.....	دیگر ضایعات دهانی مرتبط با دیابت.....
۱۲۸.....	مدیریت بیماران دیابتی در کلینیک دندانپزشکی.....
۱۲۸.....	اقدامات بین حرفه‌ای.....
۱۲۸.....	رویکرد مدیریت دیابت.....
۱۲۹.....	غربالگری دیابت در کلینیک دندانپزشکی.....
۱۳۰.....	نقش متخصص تغذیه.....
۱۳۰.....	دیابت و بیماری‌های همراه.....
۱۳۳.....	فصل هشتم: مدیریت تغذیه در بیماران سرطانی.....
۱۳۳.....	مقدمه.....
۱۳۵.....	غربالگری تغذیه‌ای، ارزیابی و ارجاع سرطان سر و گردن (HNC).....
۱۳۵.....	درمان سرطان سر و گردن و تظاهرات مؤثر بر تغذیه.....
۱۳۸.....	خلاصه.....
۱۳۹.....	فصل نهم: تغذیه در جراحی دهان و دندان.....
۱۳۹.....	معرفی.....
۱۴۰.....	جراحی دنتوآلوئولار و تغذیه.....
۱۴۱.....	آسیب فک و صورت و تغذیه.....
۱۴۲.....	جراحی ارتوگناتیک و تغذیه.....
۱۴۴.....	مشکلات تغذیه‌ای در بیماران دارای شکاف لب و کام.....

۱۴۴	حمایت تغذیه‌ای
۱۴۶	رژیم‌های خوراکی و مکمل تغذیه‌ای
۱۴۷	تغذیه روده‌ای
۱۴۷	انتخاب روش تجویز (مسیر لوله گذاری)
۱۴۸	انتخاب فرمولا برای تغذیه با لوله
۱۴۸	روش‌های تجویز (قرار دادن لوله)
۱۴۹	نظارت بر میزان تحمل
۱۴۹	عوارض تغذیه با لوله
۱۵۰	خلاصه
۱۵۱	فهرست منابع
۱۵۵	واژه نامه